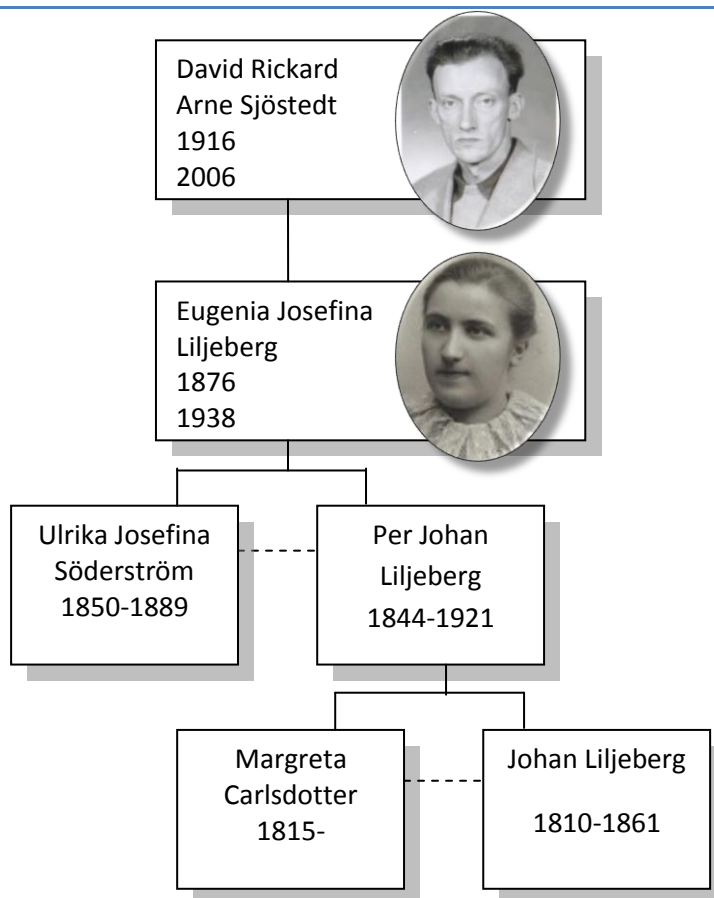

Per Johan Liljeberg 1844-12-21 – 1921-10-16

Per Johan föds den 21/12 1844 i den lilla byn Södra Fingerboda i Nora bergsförsamling, Örebro län. Föräldrar var smeden Johan Liljeberg, 34 år från Linde och hans hustru Margareta Carlsdotter, 29 år från Nora. Dopet ägde rum annandag jul, den 26/12 1844. Per Johans faddrar var bonden Per johan persson och hans hustru Brita Stina Nilsdotter, prästen hette Karlsson.

No	Barnets		Föräldrarnes			Mo- drens å- der.	Faddrar af		Barnet döpt		Förlossningen förrättad af
	Födelse- dag	Namn	Namn	Stånd och Hemvist	Mankön		Qvinkön	När?	Af		
517	21	Per Johan	Johan Liljeberg M. qvinn. Carlsdotter	Sm. L. Byggnads		29	Per Johan Persson M. Stina Nilsdotter	M. Stina Nilsdotter	26	Karlsson	

Per Johans föräldrar hade vid hans födelse varit gifta i 8 år, han hade redan 3 äldre syskon, Anna Cathrina 6 år, Maria Iovisa 4 år och Carl 2 år. Han kommer att få ytterligare 4 syskon, Greta Christina 1848, Lars Erik 1851, August 1854 och Gustaf Axel 1858. I huset fanns även den blinde arbetaren Eric Liljeberg född 1777, han är troligen Per Johans farfar. Eric dör någon gång i mitten eller slutet av 1840-talet. Dessutom finns det ett antal tjänare, unga män mellan 20-25 år, vanligen 2-3 stycken samtidigt. Eftersom de ofta kom från andra socknar och de efter några år flyttade vidare kan det varit någon typ av smedutbildning de fick av Johan Liljeberg.

Det ser ut att gå bra för familjen, de har ditintills varit förskonade från olyckor och eftersom de bor kvar och dessutom har tjänare har Johan säkert arbete så det räcker. Men lyckan vänder i början på 1860-talet. År 1860 dör Per Johans storsyster Anna Cathrina, 22 år gammal, och den 1 april 1861 dör även Per Johans far, Johan Liljeberg, 50 år gammal. Bara några månader innan har Per Johan, 16 år

lämnat Nora, så hans mor Margareta Carlsdotter är nu ensamstående utan försörjningsmöjlighet för de mindre barnen, Greta Christina 13 år, Lars Erik 10 år, August 7 år och Gustaf Axel 3 år. Hon får hjälp av de äldre barnen Maria Lovisa 21 år och Carl 19 år, båda har tidigare varit utflyttade och arbetat men har nu kommit hem igen.

Men Per Johan återvänder inte hem, han tänker inte bli smed som sin far utan har andra planer. Han flyttar redan som 16-åring till Wikhus i Rytterne (strax utanför Västerås), ett säteri ägt av slkten Ridderstolpe där han tar tjänst hos sin farbror trädgårdsmästaren Erik Liljeberg som arrenderar den stora trädgården. Erik har flera drängar samt 2 stalldrängar, det måste ha varit en stor trädgård vilket styrks av Kulturmiljövård Mälardalens rapport "*Kulturväxter i slottets skugga*" där Wikhus trädgård nämns som en av de större i området. Per Johan stannar bara 1 år på gården, men det kommer ändå att prägla hans fortsatta liv, det är trädgårdsarbete han kommer att ägna sig åt.

Wikhus vid Mälaren strax utanför Västerås.

Surahammars gård, Sura.

Nästa arbetsplats för den nu 18-åriga Per Johan blir Surahammars gård i Sura där han arbetar som trädgårdsdräng tillsammans med 4 andra unga män hos trädgårdsmästare Eric Ahlgren. Han stannar på gården i 3 år innan han 1865 flyttar vidare till Stockholm. Eftersom det inte finns någon anteckning om till vilken del i Stockholm han flyttat har jag inte funnit honom där, jag finner Per Johan först 1871. Var han befann sig mellan 1865-1871 vet jag alltså inte.

Den 20/11 1871 flyttar Per Johan Liljeberg in på den stora gården Ledinge i Knivsta, ägd av baron Paijkull och bebodd av bl.a. häradshövdingen, han får här tjänst som trädgårdsmästare med ansvar över en stor trädgård. Den 27/12 1873 gifter han sig med den 6 år yngre Ulrika Josefina Söderström från Knivsta och ganska exakt 9 månader senare föds deras första barn, Ida Elisabeth. 2 år senare kommer nästa dotter, Eugenia Josefina.

Dopvittnen när Ida Elisabeth döptes var i huvudsak släktingar till Ulrika Josefina Söderström (soldaten L. Dolk med hustru Emma Söderström från Brunnby ägor i Östuna socken, torpardottern Lovisa Söderström och soldatsonen per axel Gabrielsson från Lilla Näset vid ledinge). Dopet av Ida Elisabeth hölls när barnet var 15 dagar gammal vilket var ovanligt sent, det vanliga var att barnet döptes inom 1 vecka efter födseln.

Även Eugenia Josefinas dop dröjde, dopet ägde rum 13 dagar efter födseln. Denna gång uteblev moderns släktingar, dopvittnen var torpare Anders Andersson och hans hustru Ulrika i Sjötorpet,

Ledinge säteri, bild från 1947.

trädgårdsmästare Södergren i Walaxöby i Östuna socken (hans 14-åriga son Lars Albert flyttar till Ledinge några månader efter dopet, benämns "tjenstegosse") och torparedottern Ulrika Wilhelmina Andersdotter i sjötorpet.

Den 30 april 1889 dör Per Johans fru Ulrika Josefina Söderström av "barnsängssjukdom" enligt begravningsboken. Då det inte finns några anteckningar om något barn var det en ovanlig dödsorsak, även dödfödda barn registrerades och

begravdes. Ulrika Josefina blev 38 år. År 1900 har barnen flyttat hemifrån och han är ensam kvar som trädgårdsmästare på ledinge. Han gifter om sig vid 64 års ålder den 6/8 1908 och flyttar så småningom (okänd tidpunkt) till Skölsta, Vaksala i Uppsala där han den 16/10 1921 avlider.

Per Johan Liljebergs barn

Eugenia Josefina Liljeberg föds 17/7 1876 i Ledinge, Knivsta. Hon gifter sig med Emil Abraham Sjöstedt, de bor år 1900 på Petterslund No.4 i Uppsala. Hon dör 12/9 1938 och begravdes den 19/9 1938 på Jumkils kyrkogård. Eugenia Josefina och Emil Abraham Sjöstedt fick 6 barn.

Ida Elisabeth Liljeberg föds den 24/9 1874 i Ledinge, Knivsta. Hon fick vid husförhörsläsningen betyget väl godkänt av prästen vid bara 15 års ålder, ett betyg inte många fick. Flyttade efter hon gift sig till Stor Vreta, Ärentuna (år 1900) där hennes man arbetade som smed. Flyttade sedan vidare till Trångsund, Huddinge där hon dog på julafton 1959.

Per Johan Liljebergs syskon

Anna Cathrina Född 2/3 1838, död 18/1 1860, 21 år gammal.

Maria Lovisa Född 13/3 1840, finns 1890 i Mo, Skaraborgs län där hon är piga.

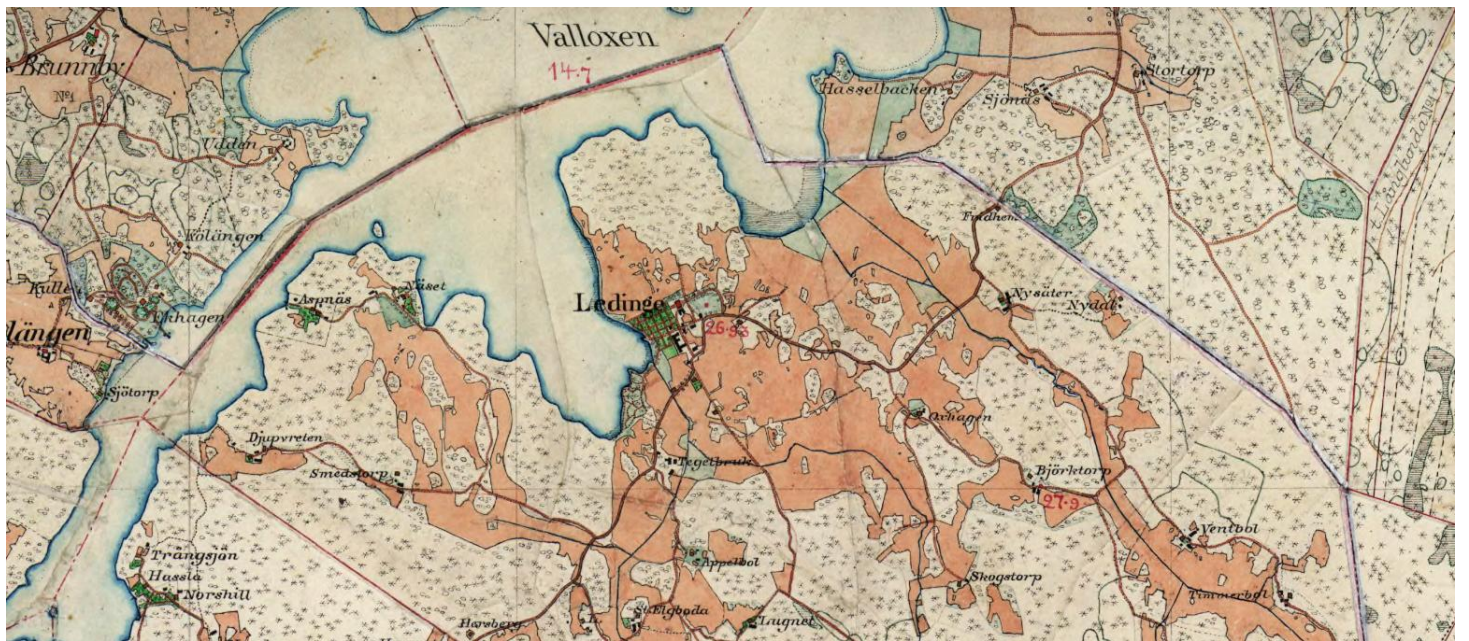
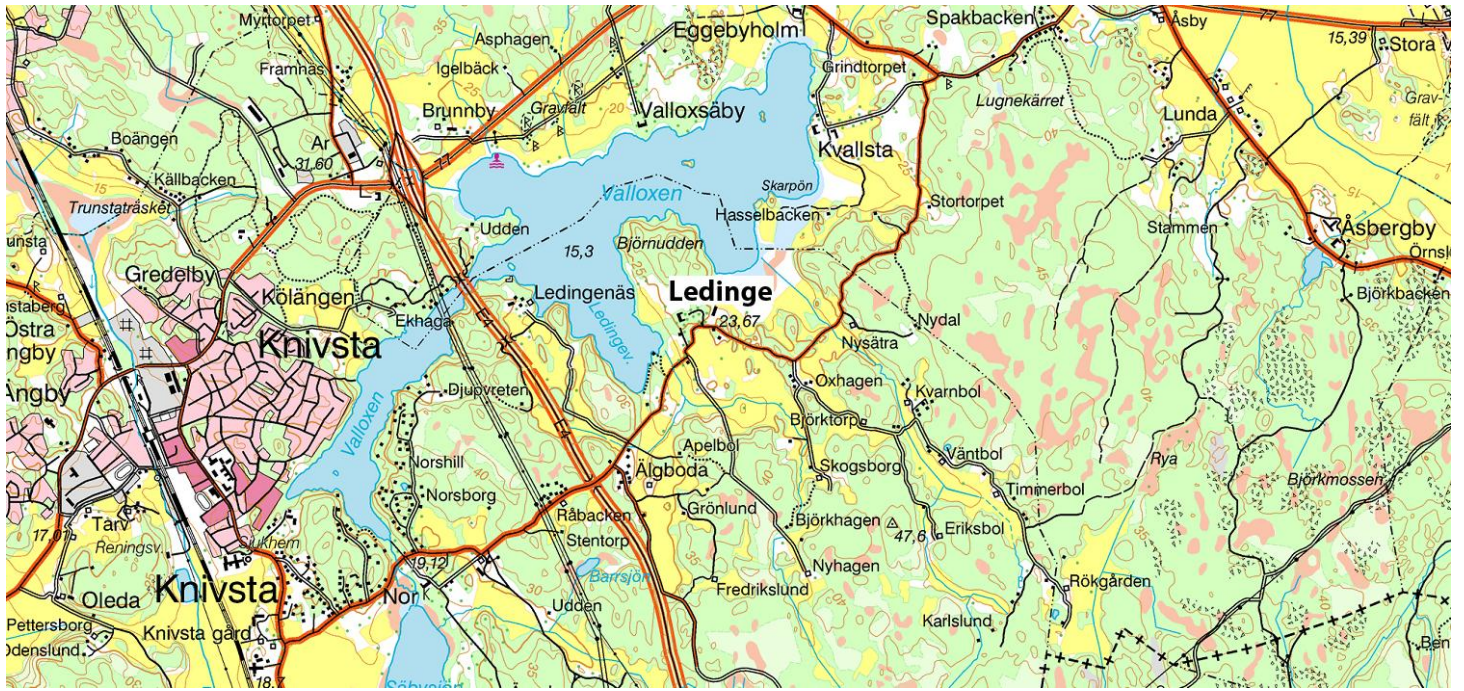
Carl Född 9/9 1842

Greta Christina Född 14/4 1848, bor ännu år 1900 kvar tillsammans med sin mor i Södra Fingerboda, är ogift och har 2 barn.

Lars Erik Född 23/8 1851 är år 1900 banvakt i Västra Sund, Nora landsförsamling. Är gift och har 5 barn. Dör 30/6 1934, begravd på Nora norra kyrkogård, Örebro län.

August Född 24/8 1854

Gustaf Axel Född 22/11 1858

Karta överområdet kring Ledinge säteri, den övre från 1999, den undre från 1859-1863.

Ledinge Säteri

Postadr.: Knivsta. Tel. 13.

Areal: Total 300 har, därav 100 åker, 200 skog. Tax.-v. 146.600.

Jordart: Godartad lera. Skogsbest.: Gran, tall, björk o. ek, varförutom jätteasp (*populus tremula gigas*) har inplanterats från Bosjöklosters gård våren 1937. Djurbesättn.: 7 hästar, ett 60-tal nötkreatur av S. R. B.-ras, dessutom smådjur. Traktordrift. Rikligt fiske, speciellt av kräftor.

Huvudbyggnaden, som har ett synnerligen vackert läge invid den natursköna sjön Valloxen, är troligen uppförd på 1700-talet men är ombyggd och moderniserad av nuv. äg. och innehåller 19 rum förutom hallar och kök. Inom densamma rymmes ett välvärdat bibliotek och en värdefull tavelmålning. Av ekonomibyggnader finnes ett magasin, av tegel och korsvirke

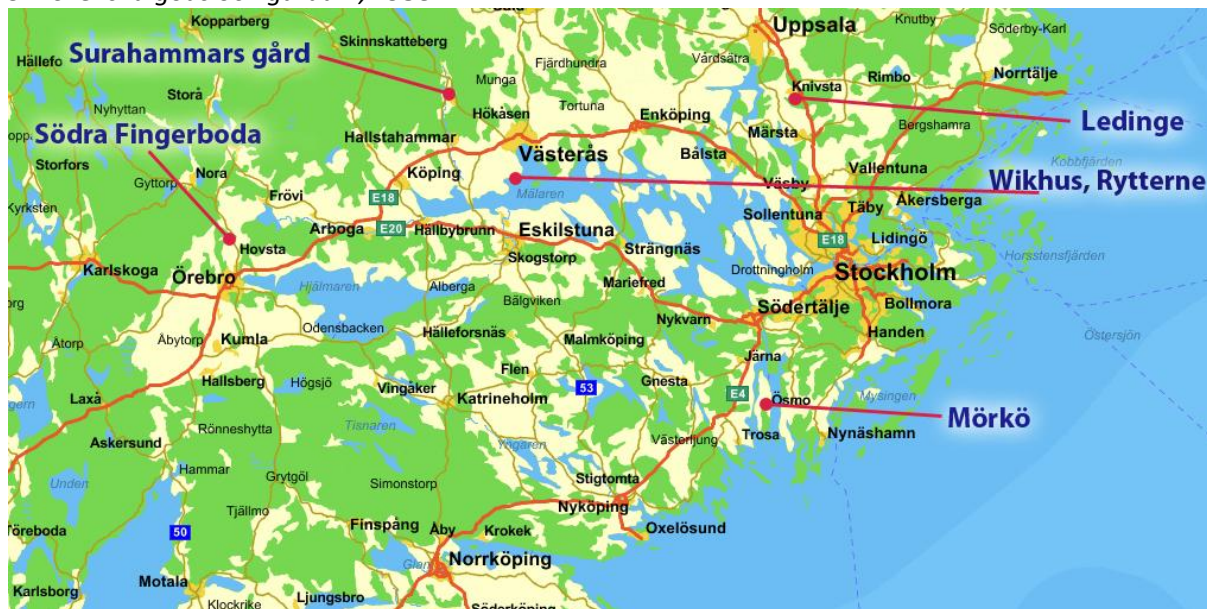
från 1700-talet samt stall, ladugård och loge byggda 1907. Tidigare har vid gården funnits bränneri, tegelbruk och väderkvarn. Stensättningar, som tyda på gammal bebyggelse, finnas norr om gården samt vid Ledingenäs.

Egendomen omtalas första gången 1409 som "Lidunge", då den var sätesgård för väpnaren Knut Eskilsson. Från slutet av 1500-talet ägdes godset i omkring 100 år av släkten Kafle och innehades sålunda i tur och ordning av Erland Kafle, ståthållare på Elfsborgs slott, 1593, landshövding Bengt Kafle, död 1636, sonen Erland Kafle, vicepresident i Göta Hovrätt, död 1678 och begravnen i socknens kyrka, och Bengt Kafles arvingar, vilka sålde godset 1695 till kungliga rådet greve Nils Gyldenstolpe, död 1709. Denne var en skicklig diplomat, som stod högt i gunst hos konungarna Carl XI och Carl XII. Han skrev sig "greve till Noor, friherre till Segersta och herre till Ledingenäs". Sedermera tillföll säterierna jämte Noor m. fl. gårdar riksrådet friherre Carl Hermelin, död 1789, och år 1807 försålde de till hovmarskalken friherre G. Paijkull, ärvdes därefter av kammarherre C. S. Paijkull, såldes slutligen av friherre G. von Paijkulls arvingar år 1905 till grosshandlaren Herman Olsson, som styckade den då omkring 1.000 har stora egendomen, varefter huvudgården med ovanstående areal år 1914 såldes till direktören Karl R. Ödman. Denne i sin tur försålde år 1936 densamma till nuvarande ägare.

Äg.: P. Oscar Wallin f. 6/2 1879. Son till grosshandlaren P. E. Wallin o. h. h. Sophie f. Engman. Gift 11/5 04 med Ester f. Dillner, död 18. Barn: Harriet f. 05, gift med agronom Gillis Bodewall, Ledinge, Oscar f. 07, handelslärare (D. H. S.), gift med Gertrud (Trudy) Doppler från Basel, bosatt i Katrineholm, Arne f. 10, ingenjör, Sundsvall, Olof f. 13, förste notarie (jur. kand.), gift med Margit f. Modin, bosatt i Norrtälje, Carin f. 16.

Äg.: Har tidigare innehaft egendomarna Aspvik i Gustavsbergs sn o. Rastaborg i Ekerö sn. Äger fastigheter i Stockholm. Har förut varit nämndeman, v. ordf. i komm.-nämnd. o. fattigv.-styr., kronoombud, ordf. i hästuttagsnämnd. m. m.

Ur "Svenska gods och gårdar", 1938.

Per Johan Liljeborgs hem.

Södra Fingerboda	1844-1860
Wikhus, Rytterne	1860-1861
Surahammars gård	1861-1865
Mörkö	????-1871
Ledinge	1871->1900

Källförteckning

Kyrkböcker via Arkiv Digital:

Nora bergsförsamling C:9b (1843-1856) Bild 32 (AID: v53626.b32, NAD: SE/ULA/11098)

Nora bergsförsamling Al:14e (1841-1850) Bild 142 / sid 136 (AID: v52005.b142.s136, NAD: SE/ULA/11098)

Nora bergsförsamling Al:15d (1851-1861) Bild 151 / sid 148 (AID: v52011.b151.s148, NAD: SE/ULA/11098)

Nora bergsförsamling F:10 (1861-1894) Bild 10 (AID: v53653.b10, NAD: SE/ULA/11098)

Rytterne B:2 (1835-1879) Bild 69 (AID: v73802.b69, NAD: SE/ULA/11280)

Rytterne Alc:2 (1861-1870) Bild 370 / sid 363 (AID: v73796.b370.s363, NAD: SE/ULA/11280)

Sura B:3 (1862-1882) Bild 6 / sid 2 (AID: v74149.b6.s2, NAD: SE/ULA/11492)

Sura Ala:11a (1856-1865) Bild 157 / sid 153 (AID: v74135.b157.s153, NAD: SE/ULA/11492)

Knivsta Al:13 (1871-1875) Bild 156 / sid 147 (AID: v125166.b156.s147, NAD: SE/ULA/10528)

Knivsta C:7 (1869-1880) Bild 20 (AID: v125186.b20, NAD: SE/ULA/10528)

Knivsta C:7 (1869-1880) Bild 30 (AID: v125186.b30, NAD: SE/ULA/10528)

Knivsta Al:14 (1876-1880) Bild 137 / sid 132 (AID: v125167.b137.s132, NAD: SE/ULA/10528)

Knivsta Al:15 (1881-1885) Bild 135 / sid 132 (AID: v125168.b135.s132, NAD: SE/ULA/10528)

Knivsta Al:16 (1886-1895) Bild 141 / sid 132 (AID: v125169.b141.s132, NAD: SE/ULA/10528)

Knivsta C:9 (1886-1894) Bild 74 (AID: v125188.b74, NAD: SE/ULA/10528)

Sveriges befolkning 1900, CD från Sveriges släktforskarförbund

Begravda i Sverige, CD från Sveriges släktforskarförbund

Kulturväxter i slottets skugga, Kulturmiljövård Mälardalen, Rapport 2007:14

Häradsekonomiska kartan, Lantmäteriet, www.lantmateriet.se

Svenska gods och gårdar, Förlaget Svenska gods och gårdar, Uddevalla 1938.